

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:

Helyben:	Vidéken:
1 óra 60 f.	1 óra 1 K --
1 évre 1 K 80 --	3 -- --
3 -- 60 --	6 -- --
1 évre 7 -- 20 --	12 -- --

Főszerkesztő és lapkiadó: Baranyay Lajos.
Felelős szerkesztő: Major Mihály.

Megjelenik: minden hétköznap este 6 órakor.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér I.
Telefon 208.

Egyes szárok kaphatók: a dohánytörszékben.

A csepeli

Veiszéknak kitűnő dolguk van. Annyi a megrendelésük, hogy nem győzik a munkát. A szomszéd faluk kisbírói egész nap nem tesznek mást, mint a Manfrédék gyárába, dobolják össze a munkásokat. S még így sem elég. A bolgároknak sok puskapor, meg golyó kell. Most meg a magyar hadvezetőség is csinál rendeléseket. Másfél száz mozgó konyha, étkezési edények kellene. Még pedig, hamar. A megrendelést a leggyorsabban kell elvégezni. Egy délvidéki vasutasépítőnek is jól megy a dolga. Sok milliós vasutat épít az államnak. S most felszólították, hogy ha rövid záros időn belül elkészíti a vonalat, potom félmillió borralvót kap.

Ellenben a póttartalékosok már nem ilyen szerencsések. Csendben vonultatják be őket, s mennek arra tefelé. Mindez a háborúnak a szele. Annak a háborúnak, amelyiktől mindenki irtózik. S most ez a szél még jobban fujdogál. Elveszett egy konzulunk, vagy mi a csoda történt vele. Még nem tudni. Egy bizonyos, nagy baj van. Berchtoldék éjjel nappal tanácskoznak. A királynak béke kell, hansulyozva azonban, nem minden szín alatt. A trónörökös Berlinbe siet, már ott is van. Az ultimátum írásnak betűi már megszáradtak, talán már Belgrád felé utazik. Szóval a hurvégsőkig van feszítve. Minden pillanatban szakadhat.

Mi lesz? Mi történik? Ez izgat most mindenkit. Könnyen megtörténhetik, hogy már kétszer sem fekszünk le, s fel lesz húzva a magyar puska kasa. (:)

GONDOLATOK a kulturpalota körül.

Válasz a levelesládának.

A kulturpalotáról írt cikkemre választ kaptam a Fejérmegyei Napló hasábjain. Nem panaszkodni akarok miatta, hiszen az én rajongó lelkesedésemet annyí jóakarattal, sőt gyengédséggel honorálja, hogy éreznem kell: ez a kritika szeretetből fakadt, mindenesetre abból a szeretetből, amely az írója lelkét is meg az én lelkemet is eltölti, mikor haladó, művelődő Fehérvárról ábrándozunk.

Azonban éreznem kell a sorraiból, hogy mikor a vállam fölött futó soraimat nézte, mosolygott, lemosolygott engem: — Ugyan mit ábrándozol, te jólelkű ember?

— Kulturpalota kell? Kulturpalota fényessége ott, ahol a villamos lámpák még mindig pislognak? Beethoven szonátáit akarod hallgatni ott, ahol még részeg legények káromkodnak? Vendéglátó publikumnak akarsz haladásról beszélni, amikor a pénteki koldulás dicsőségére pálinkától gőzölgő alakok tántorognak? Amikor a város első plebánosa, meg a város dédelgetett leánykái még mindig egy rozoga csataldzsai vén épületben laknak.

Aztán szinte érzem sorai közül mintha ezt kérdeznék:

— Vannak neked még firtjeid?

— Vannak még egynéhányan.

— No! hát annak a vannakaknak kontra. Régóta a tenyereddel fésülködöl már te jó ember, mikor a mi fehérvári kulturpalotánk még mindig késik az éji homályban.

Jó! De én akkor bátran merem mondani azt is, hogy ha mi megakarjuk várni azt, míg a villanylámpák megszűnnek pislogni, míg a legények megszűnnek káromkodni, míg a pálinkás butikoknak nem lesznek tántorgó látogatói — mondom ha mindezeknek az elmulását megakarjuk várni és addig nem építünk kulturpalotát,

akkor akár vízvezetékét, városházát, felsőbb leányiskolát, a belvárosi plebánosnak új lakást se emeljük.

Nem úgy mélyen tisztelt Levelesládá!

Azt is, meg ezt is. Ne hirdessük azt, hogy virágos kertet nem szabad ültetnünk, mert akadhat olyan kulturálan tehén, amely az illat élvezése helyett lelelezi a legkedvesebb virágunkat.

A kulturpalotát meg kell építeni éppen a kulturáért. Azért, hogy az embereket megtanítsuk a szép szemléltető szeretetére, a jóízlésre, a csinra, tisztaságra, hogy megutáltassuk vele az alkoholizmus gyalázatát, hogy pálinkásüveg helyett jó könyveket adjunk a kezébe.

Tehát ne méltóztassék mindjárt Beethoven szonátáin kezdeni.

Nagy ut van odáig. A kulturpalotának nem az az első hivatása, hogy az öreg nénikéket a legmagasabb zenei élvezettel traktálja, hanem hogy először megismertesse velünk a multat. Nem tudom tetszett-e már látni a mi muzeumunkat? Bizony, ha parányi is, de nagyon csinos, megnevezheti akárki. A muzeum mutathatja be képekben a mindenkinek szükséges földrajzi ismereteket, a népismét, a természet rajzát, a földművelés haladását, a hasznos ismeretek egész tárházát. A nagy mesterek művei előtt még ezekre is lehet szükség.

Tehát ne tessék bennünket lemosolyogni! Ha méltóztatott hallani Jászai Mari szombati gyönyörű előadását Petőfiről, a nagy művészről egy mondása bizonyára beragadt volna a cikkirő ur emlékezetébe is. Ez: A világot nem a cinikusok vitték előbbre, hanem a rajongók.

Nem azért említem én ezt, hogy a Petőfi ünnepélyvel kapcsolatban magamról szóljak, de annyi bizonyos, hogy az én lelkemben is több a rajongás, mint a cinizmus. S ha én a cinikusokra hallgattam volna, a Jézus Szíve templom aligha állana most. Ha cinikus volnék, nem görnyedtem volna 12 esztendőn át a szerkesztői íróasztal mellett és nem álltam volna szemben azzal a töméntelen kellemetlenséggel, amely azzal az áldatlan

foglalkozással együtt jár. Hányan lemosolyogtak engem, mikor a felsővárosi Kath. Kör megnyitását emlittem s a héten már a bokréta-ünnepet üljük.

Tehát a Kulturpalota érdekében is ezt kérem: Ne tessék lemosolyogni ezt a jobb sorsra érdemes intézményt. Egy rajongó ember áll az élen: Marosi Arnold tanár. Csak tessék ráhagyni a dolgot, majd tessék ő azzal a csontos vállával. Mi csak arra vigyázzunk, hogy ő neki akadályt ne vessünk az útjába, sőt ha lehet, itt-ott segítsük előre a talán megsülyedni szekerere kerékét.

A magam részéről még csak annyit jegyzek meg, hogy kulturailleszen bűnök tartanám, hogy akkor, amikor 4—5 város már százezreket zsebelt el az államtól kulturpalota céjaira, mi az ősi Fehérvár homályban késő fiai ellődítanánk magunktól. És ha majd 5—10—15 év múlva a kulturpalota ívei alatt kezdet fogunk egymással, méltóztassék visszaemlékezni arra, amit Jászai Mari a Petőfi-ünnepen hirtetett:

— Nem a cinikusok viszik előre a világot, hanem a rajongók.

A többiről, a felsőbb leányiskola és plebánia épületéről legközelebb.

Bilkei Ferenc.

A mi közönségünkről.

Mi rettenetesen félünk attól, ha valaki lemucsáiz bennünket. Ha a város külső képén akad valami mucsaiság, tele szájjal, kézzel-lábbal szidjuk a városi hatóságot:

— Szegény! gyalázat! ilyesmi is csak Fehérvártól fordulhat elő. Bann rekedtünk a sárban és nincs hatalom, amely kicináljon bennünket belőle.

Szeretném az érmet megfordítani és megmutatni a mélyen tisztelt közönségnek — tisztelet a kivételeknek — hogy a lelkiismeretvizsgálat sokszor magunkon illenék kezdeni.

Például én egészen megvagyok győződve róla, hogy Jászai Mari, a nagy művész szombat óta sür-

Sövegjártó János

hazai és rumburgi vászon-áruháza
barátok épülete,

AZ ELŐTT: ÖZV. HANEL ANTALNÉ
OLCSÓ SZABOTT ÁRAK

Mai lapunk 4 oldal.

nyen mucsiaiknak tart bennünket. Méltóztassék elképzelni: Jászai Mari felolvas. Mondják egyesek, hogy az az értekezés, amelyet ő Petőfiről és színészi életéről írt, olvasva nem kelt túlságosan nagy hatást. Azonban a nagy művészről szájából hallva magasabb szellemi élvezet. Minden szónak, minden hangsúlynak külön értéke, zamata, méze van, amelyet áhítatos, ihletett csendben illik hallgatni... A közönség hallgat és élvez... Azonban éppen nem zavartalanul. Minden 2-3 percben érkezik egy-egy elkészt "érdeklődő", aki — ingyenes előadás lévén — melegen érdeklődik a nagy művészről hirdett előadásra iránt, azonban egy szerszeminál szivesen vette volna, ha Magyarország első tragikája őt külön megvárta volna, csak legalább egy negyedórát vagy félórát várt volna, amíg ő a dolgát boltban, utcán tudomáshoz, elvégezte volna. Akik belül sűrű tömegben állnak, nyomják az ajtót, a kívül álló tojja az ajtót, ott künn dül-ful, hogy az már mégis csak disznóság, hogy őt, aki ingyen művelni akar, félóra múlva nem eresztik be. Igenis nem érezlik be. No hát csak azért is befogják erősen. Ha a tolasnak nem engednek, ő dörömbölni fog. És megteszi. És addig döngeti az ajtót, míg odabenn megsokalkják és beeresztik. Megy, tolaszik előre, mert az mégis csak disznóság, hogy elveszik előle, a helyet azok — akik előbb jöttek.

Igy ment ez kérem fél óráig folyton, sőt az egész előadás végéig. Volt azonban olyan derék vendég is, aki magával hozta a pincsi kutyáját. Miért ne?! Hadd tanuljon az is. Ha lehetnek kulturberek, miért ne lehetnének kulturtutyák is. Pláne! ha ingyen juthatnak kulturához. És a kulturtutya ott sétált az áhítattal hallgató publikum lábai alatt, boszantva kinezva őket. Végre sikerült neki az első széksorok elé jutni. Szembe állott a nagy művésznővel. S mikor az a szíve egész melegeivel áthatva szavalja a költőkirály szebbnél-szebb költeményeit, a mikor mindenki olvadozik, a kulturtutya elkezd ugatni s ugat rendületlenül, mert hát ő jobban tudja, hogy mi igazítja a publikumot. A művésznő megáll abbahagyja az előadást:

— Kérem, én nem tudok ezzel a kutyával versenyezni.

A kulturtutyát megfogják, kidobják, ő azonban felülkerekedik és ugat kívülről befelé, a míg az előadás be nem fejeződik, mert hiszen a gazdája ő érte is mefizette a belépődíjat.

Arról, hogy a legeslegelső rendű közönség egyike-másika beletapsolt a művésznő előadásába nem tudván, hogy a versnek még nincs vége — nem is szólók, hanem azt hiszem, hogy Jászai Mari aligha jön egyhamar székesmucsára lekedesni.

—lk—

Városi ügyek.

A pénzügyi szakosztály tegnap Mohay Lajos pénzügyi tanácsos elnökletével ülést tartott folyó ügyeinek elvégzésére. A palotavárosi Szent Alajos ovoida 521 korona járda elengedését kérlemelte. Mintán a város ilyen intézményeknek mindenkor segítségére szokott lenni, a kérvényt kedvezőn intézte el. A nagypénteki református árvaház gyűjtései rendezett s segélyért városunhoz is fordult, a szakosztály 20 koronát szavazott meg. A budapesti vakok intézetének pedig 25 koronát. Voltak azonban érdekes segély kérések is. Így pld. a felsővidéki Klárafalva községhezát akar építeni. Pénze azonban nincs. Kért hát tőlünk. A vasmegyei rohonciának meg kilátótoronyra fáj a foguk. Szintén pénz kellene. Ők is kértek tehát tőlünk. A szakosztály humoros megjegyzések között utnak indította a kérvényeket az irattárországába. Az igaz, hogy a rohonciak ránk fogják majd, hogy nincs belátásunk. De nekik sem lesz kilátás. A Klárafalvi kupaktanács is valószínűleg még hosszú ideig a dűledező nádfedeles kishajlékukban fogják érdekes közösgük ügyeit intézni, ha így akarnak pénzhez jutni. Node azért a város nem haragszik meg rájuk a kérvényezésért. Utóvégre a sok gond mellett néha egy kis humor is elfér. Pénz helyett azonban egy kis jótanáccsal mégis szolgált a szakosztály alázatos kérelmezőknek. Megírta nekik szép gömbölyű betűkkel hogy Székesfehérvárt, mint a fukarság városát szerkesztenék ki az „Az Újságban.”

A balatoni szövetség felkérte a várost, hogy 100 koronás alapítvánnyal lépjen be tagnak. Ennek is ment üzenet. Majd máskor. Most nekünk is kell minden fillér. Helyesen van. A szakosztály ülése apróbb ügyek elintézésével ért véget.

UJ TERVEK az új árvaház építésére.

49,000 korona megtakarítás.

Ismeretes, hogy a Nagy Sándor féle hagyatékából új árvaházat és új aggintézetet épített a város. Az új középületet tervezetének és költségvetésének elkészítésére két székesfehérvári származású, ma már országos hírű szakember Bory Jenő szobrászművész és Fábán Gáspár építész-mérnök kérték fel. A tervezet és költségvetés el is készült és e szerint az új árvaház 216000 koronába került volna. Az új árvaház építésével a fő cél az, hogy abban még legalább 20-szal több növendéket tudjanak elhelyezni mint most van. Ha azonban ekkora összeget kiadnak az építésre, akkor a fennmaradó tőke nem lesz elég arra, hogy kamataiból 20

árva tudjanak az intézetben nevelni. Megkérték tehát újból a tervezőket, hogy újabb tervezetet készítsenek a felemlített célra való tekintettel. Tegnap jött meg az új tervezet és költségvetés, amely szerint az új árvaház felépítésére csak 167000 korona szükséges. Így 49000 korona megtakarítás mutatkozik s a polgármester szerint ilyen formán a 20 árva neveltetésére kitűzött cél elérhető lesz. Épen azért ezt a tervezetet végleges elfogadásra ajánlja.

HIREK.

Naptár.

November 21. Csütörtök.
R. Kath.: B. A. bem.
Pro: B. A. bem.
Gör.: Sz. Mihály.
Zsidó: —
Nap kel: 7 ó. 15. nyugszik 4 ó. 24.
Hold kel: 2 ó. 38. nyugszik 3 ó. 18.

— Eljegyzés. Bujdosó Lajos budapesti állatorvosi főiskola tanársegéd eljegyezte Pangl Annuskát Székesfehérvárról.

— Erzsébetnapi ünnepély Alcsuton. E hó 17-én az alicsuti irtalmas nővérek növendékeikkel ünnepélyt rendeztek Erzsébet kir. hercegnő tiszteletére. Mindig örömmel a zárdában, ha a főhercegnő iránti hódolatkat kifejezhetik, mert fenségek, a zárdá főtartásával sok áldozatot hoznak a keresztény női nevelésnek. „Az idei ünnepen az öröm nagyobb volt, mert József főherceg leánya, Zsófia kir. hercegnő, nevelőnője kíséretében először jelent meg a zárdá ünnepélyén. Az ünnepély a kastély fogadó termében volt. Jelenvoltak: a zárdá védőanya, Klotild kir. hercegnő s kíséretében, Mária orléansai hercegnő, Erzsébet s Zsófia kir. hercegnők, gróf Szirmay Sarolta udvarhölgy, Krippel Aonlia s Holdházy Mária nevelőnők. A program az ovoidások szereplésével kezdődött. Az apróságok névnapi tündérajátékot rendeztek s kedves előadásokkal mindenkit megleptek. Majd az iskolások alkalmi üdvözlőket adtak elő. Kintőben szólaltak meg erre a megszemélyesített róza, (Tenber Vilma), télizöld (Major Zsófi), alma (Geiszt Anna), narancs (Osvald Mária), füge (Torma Anna), gesztenye (Kispál Mária), dió (Pirger Margit), szőlő (Beke Ilona.) Közben énekek s vigjátékok élénkítették az előadást. Ezután Pintér Ferenc pápai kamarás tolmácsolta az alicsuti kath. hívek hódolatát. Mire Öfenségeik az irtalmas nővéreknek megköszönték a ritka szép előadást s a legmagasabb megelégedésüknek adtak kifejezést. Erzsébet és Zsófia kir. hercegnők ajándékokkal jutalmazták meg a szereplőket.

Kávé a nagy készlet miatt még mindig előnyös árban. SPECIAL minőségekben nagy választék saját villamos kávé pörkölt Szeghy Testvérek (Kossut-u.) 1 kgr. zamatos Mandarin tea K 15.—

— A Jézus Szíve templomban f. hó 21-én d. u. 4-5-ig szent-ségimádás lesz.

— Gudenus Géza báró temetése. Megyénk köztisztviselőiben álló földbirtokosát Gudenus Géza bárót folyó hó 17-én helyezték örök nyugalomra Bécsben a dornbachi temetőben a családi sírboltban. A temetés nagy fényvel és részvétellel folyt le. Az engesztelő szent mise a megboldogultért tegnapelőtt volt a bécsi kapucinusok templomában. Egy jólelkű főurunkkalismét kevesebb van, nyugodjék békében. A fájdalomtól megtört családnak pedig részvételt és megnyugvást kívánunk.

— A fejérmegyei gazdasági egyesület választmánya folyó hó 25-én választmányi ülést tart.

— Elmaradt a nagy hangverseny. Casals Pabló a világhírű csellóművészt sok utánjárással, horribilis honorarium lekötésével sikerült a székesfehérvári zenekedvelők egyesületének egy előadásra megnyerni. Tegnapelőtt este azonban az egyesület sürgönyt kapott, melyben bejelenté a művész, hogy a hangversenyt betegsége miatt nem tarthatja meg. A vezetőség a szerdai hangversenyt kénytelen volt elhalasztani s mint értesülünk, f. hó 30-án lesz helyette egy másik hangverseny, mert Casals megnyerése még felgyógyulása esetén is kétséges.

— Jubiláris ünnepség. A székesfehérvári református nőgyűlés f. hó 19-én délután a református elemi iskola termében tartotta 25-ik évi felruházási ünnepségét. Ezalkalommal 70 szegénysorsu elemi iskolás gyermeket öltöztettek fel téli ruhával. Az egyesület fennállása óta 1664 gyermeket ruháztak fel 24000 korona költséggel.

A városi illemhelyek felállításának ügyét a legközelebbi programbizottság elé terjesztik sürgős elintézés végett. Kérdést képez az, hogy az illemhelyek fővárosi mintára bérbeadják, vagy pedig a város kezelésében maradjanak.

Alhírek. Már megint vajaskenyérre éheznek valaki, már megint mennek a székesfehérvári hamis tudósítások a fővárosi lapokban. Már megint hazudok, már megint a nyaka közé kell csördíteni valakinek. Egy héttel ezelőtt összemlott Igar mellett egy munkásház s m'nt egy helybeli lap megírta, a benne levőknek szerencsére semmi bajuk nem történt, mert időben kimenekülhettek. A helyi lapokból élő tudósító átnézte a hírt s fejét jobbra, majd balra csavarva önmagának kijelentette: Hm, hm! Ez egy darabka kenyér, ugyan, de nem vajas, majd kenek én rá.

És kent is. És kent is meg más is csodálhatja ezt a zseniális kenést. Megírta a jóhiszemű fővárosi lapoknak, hogy az az említett ház összedől, egy csecsemőt holtan huztak ki a romok alól, egy nyolc éves gyermek hátgerince eltört és haladoklik is már a szegény. És van is már vaj a tudósító kenyeren. Halott csecsemőt kapt. Brrr. Ugylátszik szükséges, hogy időközönként a nyakaközé csördítsünk valakinek.

Táncfuzérke. A szfehérvári kath. legényegyesület f. hó 23-án Távirda utca 6 ik sz. helyiségében zártkörű táncfuzérkét tart. Belépőjegyet csak meghívóra adunk. Kezdeté este 8 óraker. Belépődíj személyenkint 40 fill.

Dr. Warhanek Ferenc ügyvéd irodáját Jókai-utca 2 szám alatt nyitotta meg.

Táncfuzérke. A szfehérvári ker kereskedelmi alkalmazottak „Egyetértés” torna csapata f. hó 24-én (vasárnap) táncfuzérkét rendez a Szent Imre tereben. Kezdeté este 8 óraker. Zenedíj személyenkint 60 fillér.

Kiváló minőségű hentesárak, felvágottak, kolbászkok, délutánonként meleg füstölthúsok MARSCHALL-nál Kossuth-utca.

Katalinbál. A szfehérvári keresztény munkás egyesület földműves csoportja folyó hó 24-én Távirda-utca 6. sz. a. Katalinbált tart. Kezdeté este 8 óraker.

Ma nagy lángos vacsora Rédeinél Magda Gyula hangversenyez. Számos pártfogást kér Rédei vendéglős.

Ajánlunk Önnek egy üzletet. Téli öltöny, és mellényzövegeket, kabátposztókat, szőrméket bélést és gallérokat Rudbányainál, Nádor-utca.

Csavargók. A város ház ingyenes szálloda szalon termének forgalma az utóbbi napokban igen szépen fellendült. Tegnap három vendéget marasztalt meg néhány napi szíves vendéglátásának élvezetére a rendőrség. És pedig; Gerstmar Mihály móri illetőségű egyént csavargás miatt 2 napi, Schill Ede pápai csavargót 3 napi és a tegnap már megénekelt Varga Rozsi 10 napi elzárásra ítélte. Önagságát egyuttal felkérték arra, hogy városunkat ebben az életben többé ne szerencsétlensse.

F. évi december hótól kezdve Rákóczi-utca 7. szám alatt magánmérnöki irodát nyitok, ahol a mérnöki szakba vágó megbízásokat, továbbá a vízvezeték és csatornázási házi berendezésekre vonatkozó ajánlatok szakszerű felülvizsgálását is elvállalom. WINKLER VILMOS okl. mérnök.

Razzia lesz. A rendőrség ma délelőtt újabb utcarazziát fog tartani annak a megvizsgálására, hogy a vízvezeték építéseknel vannak-e még forgalmi akadályok, vagy egyéb olyan állapotok, amik a közlekedők testi épségét veszélyeztetik.

Olcsó dió. Igen tisztelt vevőim és ismerőseim szíves tudomására hozom, hogy az idén is gondoskodtam róla, hogy *olcsón jó idei dióhoz jussanak.* A mai naptól kezdve nálam egy kiló jó *valogatott idei dió* most csak 72 fillér. Öt kilón felül házhoz szállítom. Deutch Aladár fűszerüzlete Buza-piac 5. Telefon 295.

Teát mindig a FIUMEI KAVÉBEROZATÁLNÁL (Barátok épülete) vásároljon. — Telefon 250. — Háztartási-ten 1 csomag 5 dkg. 40 fillér, 1 csomag 10 dkg. 80 fillér.

Teljesen feloszlik a „KÉK CSILLAG” áruháza és az összes áruraktár minden elfogadható ártért a legrövidebb idő alatt lesz kiárusítva. A berendezés is eladó.

— Megszűnt a sertésvész. A városunk területén hetek óta dühöngő sertésvész megszűnt. A zárlatot feloldották.

Fogak Kovács Dezső műfogászati termében Székesfehérvár (Rózsa-u. 5 sz. a., a Zirci templommal szemben).

SZIGETI kamarai fényképész 15 % kedvezményes árban részesíti karácsonyig

N A P O N T A

megrendelőit. — A vasár- és ünnepnap 30 % kedvezmény tovább is fentmarad.

BERNSTEIN KÁLDORÉS BECSEY c. a Székesfehérvár városi vízmű építővállalat Rákóczi-u. 9. Telefon 252.

Tudatják az érdeklődő háztulajdonosokká: és hatóságokkal, hogy egészségügyi, vízvezeték csatornázási légfűtős vacuum claner tervező és építő irodájuk kívánatra és sok részletes felvételét, tervek és költségvetések szakszerű elkészítését — a tényleges megbízásra, val minden kötelezettség nélkül — díjtalanul eszközözik.

Kérjük a komoly érdeklődőt, hogy irodájukat bizalommal keresék fel a hol részletes felvilágosással és üzemben levő mintaszobával mintaraktárral készségesen állnak szolgálatukra.

Tanulmányok.

Irta: Dr. Bierbauer Viktor
tiszti főorvos

VIII.

A Népszálló. (Aréna ut.)

(Folytatás.)

Népszállók és népházak létesítése nagyban hozzá fog járulni az ágyrájárás eredményes leküzdésére.

Az első ilyen intézet létesítése Bárczy István polgármester nevéhez fűződik. A népszálló az aréna és angyalföldi ut sarkán épült, III emeleten, a váci uti nagy gyárak közelében. Az aréna uti front 75 méter, az angyalföldi uton 54 méter hosszban a londoni lord Rowton systemája szerint. Van négy udvara a főbejárat az Aréna utról van. Az angyalföldi kapu inkább szükség esetére kijárat, vagy a gazdasági udvarra vezető kocsibejáró. A főkapun a 131 négyzetméter területű előcsarnokba jutunk, balra van a ruhatár, balra is és jobbra széles folyosókon 3 lépcsőháza is érhetünk. Az előcsarnokból nyílnak a hivatalos helyiségek, a főtámasz iroda, hol a jelentkező megváltja jegyét a hálófülkére, egy napra, több napra vagy egy hétre, melyhez egy teljes fürdő is jár, s azonkívül 7 nap helyett csak 6 napot fizet. Egy éjjeli szállás 60 fillér, egy hétre 3 korona 60 fill. A földszinten van még a tanácssterem, iroda, telefon, 2 szolga szoba. Ugyan itt van még trafik, hol szivarremün kívül mindenféle apróság is kapható. A jobb oldali folyosóról bejutni a nagy étterembe,

melybe a többi nappali helyiségek nyílnak. Az étterem egy oszlop-csarnok, 300 — egész 600 egyénre van hely, 420 négyzetméter területű, 6 méter 10 centiméter magas. Magyar vonatkozású freskókkal díszítve, festette Undi S. Mária művész. Mellette a konyha, 75 négyzetméter, magassága mint az étteremé, az étkezőtől feltölthető üveg fal választja el. Étkezési idő déli 12-től 2 óráig, ekkor igen sok kültünlakó jön be a környék gyárakból. Vacsorát csakis bentlakó kaphat. A földszinten van még társalgó szoba, olvasóterem, pipázó és a könyvtár. A könyvtárban 1500 kötet különböző könyv van. Az olvasóteremben vetítő készülék, mellyel vasárnaponként oktató előadásokat tartanak. Irószoba is van ruég itt, 25—30 íróasztallal. Mind ezen helyiségek 2 méter magasán porcellán vagy majolika lapokkal vannak kirakva. Földalatti helyiségekben, azaz alagsorban vannak elhelyezve a csomag terem, telve állványokkal, melyeken a szálló lakóinak tulajdonát képező bőröndök kosarak, másnemű csomagjai vannak számozottan elhelyezve, mellette a szekér kényes és zerszobák minden lakó kap egy szekrényt, melyet kulccsal lezár. A szekrény felében akasztó, felében rakodó. Mellette van az öltöző. Ha napközben öltözni akar az ember, azt itt teheti meg. Tisztálkodásra is külön hely van, cipő-, ruha-, tisztogatás csak itt szabad végezni. A földszinten van fodrász is, szabó és cipész műhely. A mosómester helyisége az alagsorban van. Ez átveszi a szennyes ruhát s oda adja a házban seví mosodának. Az alagsorban van a mosakodó helyiség, telve a falra erősített porcellán mosó medencével. A munkából jövő itt tisztálkodik, meleg és hideg vezetékű vízzel. A mellette levő 108 négyzetméter területű tereben vannak a közös lábfürdők és egyes lábfürdő medencék, ára 2 f. zuhany fürdők. Azonkívül 12 kádfürdőfülke előtérrel. Mindenütt porcellán falak, csak a közös medence fürdő falai email olajfesték. A mosókonyha a a legmodernebb mosó gépekkel van felszerelve. A lift csak teler szállításra alkalmas. Mángorló és vasaló terem, nemkülömben a Bukovszky rendszerű gőzfertőtlenítő gépek is a földalatti helyiségekben vannak. A gyanus beszálló, míg fürdik, ruhája az alatt fertőtlenítve lesz.

A háló illetve alvó helyek a három emeleten vannak. Minden emeleten az elrendezés ugyanaz, teljesen egyforma. Minden emeleten 12 hálóterem van, a termek mind a folyosókról nyílnak. Ez azután lehetővé teszi, hogy egyik másik terem a használatból kivonható, de főleg az is jó ebben, hogy a megszállók műveltségi fokuk szerint is osztályozhatók. A termek magassága 3 méter. Nagyságuk azonban különböző. A közös tereben a két sor fülske közt 2 m. széles folyosó fut végig, ezen fülské nagysága 2 m. 53 cm. hosszú, 1 m. 80 cm. széles. Egy fülskének 18—19 köbméter levegője van. Egyes fülske berendezése áll, vas ágy, drótmattac betéttel, három osztatu derékalj afrik töltelékkel, löszőr fejtámasz, 2 lepedő és takaró, kis Thonet szék, ruhafogas és éjjeli edény. A közös hálóteremben levő fülské egymástól rabic fallal vannak elválasztva, vagy legalább is ilyen vékony fallal, a falak nem mennek fel egész a mennyezetig, hanem drót háló hu-

zódik fel, sőt minden egyes fülske teteje is ilyen hálóval van lezárva. Így a mennyezeten elhelyezett villam lámpák nyújtanak közös világítást. Minden emeleten 132 ilyen fülske van, összesen tehát 396. A felügyelő személyzet részére minden emeleten van 4 szoba. Vannak azonban külön fülské is, akik egy kis kényelmet óhajtanak. Ezek szobája valamivel nagyobb és 20 fillérral drágább. Van benne még tükör, mosdó medence, külön villam világítás, a többi ugyanaz, mint a közös tereben. Ezen fülské lakói többnyire éjjeli foglalkozásúak, d. u. 2 óráig maradhatnak fülskéjükben. A ventiláció kitűnő. Minden folyosó végén van mosdó tér s ott vannak a vízöblítő rendszerű kényelmi helyek.

Törvénytésék.

Felmentett szülésznő. Nagy Ferencné szül. Lengyel Julia sárkeresztúri szülésznő gondatlanságából okozott emberöléssel vádolva került tegnap a helybeli kir. törvénytésék elé. A vád szerint az volt a bűne, hogy Pál István beteg asszonyhoz nem hívott orvost s így az asszony az ő gondatlansága folytán meghalt. Ugyanilyen módon súlyos testisértesítést követett el Ilos Mihálynéval szemben. A kir. törvénytésék azonban a vádakot kellőképp hebizonyítva nem látta, miért is Nagy Ferencné mindkét vád alól felmentette.

7 havi börtön. Kósa István baracska kocsislegény nemcsak a bábájához, de a gazdájához is hűtlen lett. Nemcsak elhagyta, de meg is lopta őt. Nagybbr mennyiségű gabonát s több gazdasági apróságokat lopkodott el, azután megszökött. Mikor a csendőrök elfogták, Erős Jánosnak mondta be magát s úgy állította, hogy büntetlen előéletű. De turpissága hamarosan kitudult, megtudták róla, hogy nem is Erős János, hanem Kósa Ferenc a neve s hasonló lopásokért már kétszer volt büntetve. A nem javuló kocsis legényt a kir. törvénytésék 7 hónapi börtönrre ítélte.

Apróhirdetések.

Apróhirdetések előre fizetendők.

Egy jó magaviseletű erős fiu tanulónak felvételtik, Marschall-nál Kossuth-utca.

Eladóház. Csutura-utca 8. számú ház, lakás, istálló és 300 □-öl telekkel eladó. Tudakozódní Iskola-u. 8. I. emelet 5. sz.

Angol malacokból tudó 80 fillér, máj 1.20 fillér Marschall-nál Kossuth-utca.

Két becsületes, szorgalmas, jóraváló vincellért keresek. Almássy János Sörházter 3.

Sárkány kúti dűlőben egy buza-föld trágyázás alá kiadó. Tudakozódní lehet Széchenyi u. 59.

Bejárónók és egy bolti elárúsitónó helyet keresnek. Cim a kiadóban.

Egy jókarban levő 4 fiokos szublót eladó. Olaj-utca 39.

A fiskális dűlőben két kitűnő karban levő, nagyon jó termő szőlő egy darabban, összesen 10 öktály eladó. Cim a kiadóhivatalban.

Egy ügyes, tanult vasalónő házakhoz ajánkozik. Cim a kiadóban.

EGY UJ,
rövid, 3 pedálos
ZONGORA
136 cm. hoszu, 140 cm. széles; eladó.
— Veszek jó karban levő használt zongorákat, esetleg be-cserélem újakkal. :
ROSENSTEIN
Iskola-u. 6. Telefon 291.

HIRDETÉS.

A Székesfehérvári Hitelszövetkezet az alábbi cikkeket házhoz szállítja és behordatja az udvarba is a jelzett áron.

I. rendű porosz díó
vagy darabos szén 4:20
II. " " 3:80
apritott fa " 2:80
1 m³ cserhasáb 11:60
1 m³ bukhasáb 11:—
1 m³ dorongia 9:—

Az igazgatóság.

Székesfehérvári BUTOR-

készítő iparosok szövetkezete
mint az Országos Központi Hitelszövetkezet Tagja. — Telefon 258.

Saját készítményű butorainkat óriási mennyiségben tartjuk raktáron, legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig, melyre a n. é. közönség figyelmét felhívjuk.

Munkáinkért a legmészebbmenő szavatosságot vállaljuk.

A t. közönség pártfogását kéri a

Szövetkezeti Igazgatóság.

Sz.-fehérvár, Kossuth-u. 10.

Üzletátvétel

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a Kossuth utca 15. szám alatt levő

ROBITSEK SÁNDOR-FÉLE PAPIRÜZLETET

a mai napon átvettük és raktárunkat még dusabban felszerelve, tovább vezetjük. — Főtörekvésünk odairányul, hogy pontos és szolid kiszolgálással a nagyérdemű közönség szives pártfogását és jóindulatát, melyben az üzletet eddig részesítette, továbbra is kiérdemeljük.

Könyvek, mindennemű papírok, írodaszerek, gramofonok és elsőrendű gramofon lemezek.

mélyen leszállított áron kaphatók.

Szives pártfogást ismételve kérjük kiváló tisztelettel:

Horváthné és Rónainé.

SZENT ISTVÁN

ártézi, gőz, iszapmedence és kádfürdő.
Székesfehérvár, **Bástya-utca 3. szám.**

Tisztelettel értesitem a m. t. közönséget, hogy a Szent István gőz- és kádfürdőt megvettem, a melyet két ártézikuttal és iszapmedencével kibővítettem, teljesen újonnan átalakítottam és minden igényeknek megfelelően berendeztem. Ártézikutaim kifogyhatatlan mennyiségű, gyógyhatású kristályvizzel látják el naponként az összes fürdőmedencéket.

Ami a fürdőkezelést illeti, azt személyesen fogom vezetni és előre is biztosítom a m. t. közönséget, hogy a legpontosabb kiszolgálás, rend és tisztaság tekintetében szigorú ellenőrzést gyakorlok. Személyzetem első rendű masszírozók és tyukszemvágókból áll, akik szakképzett-ségük és előzékeny modoruk által iparkodnak majd a mélyen tisztelt közönség elismerését és szeretetét megnyerni.

A mélyentisztelt közönség szives pártfogását kérve maradtam teljes tisztelettel

Ifj. TÖGL GYULA,
rürdötulajdonos.

Gőzfürdő napok:

Urak részére: Április 1-től október 31-ig reggel 5 órától, november 1-től március 31-ig reggel 6 órától déli 12 óráig. Ünnepek és vasárnapokon egész nap.
Hölgyek részére: Naponként délután 1 órától este 6 óráig. — Pénteken egész napon át.

Fürdődíjak ruhával együtt:

Gőzfürdő	—60
Gyermekek 10 évig	—30
Porcellán kád	1:—
Cinkád	—80
Hideg-gyógyfürdő	—60
Iszapfürdő	2:—
Szénsavas-fürdő	2:—
Sósfürdő	1:20

BÉRLETJEGYEK: 10 db. gőzfürdőjegy 5 K, 10 db. porcellánkád fürdőjegy 8 K, 10 db. cinkád fürdőjegy 7 K.

Varrógépjavitások

műhelyünkben gyorsan és szakérteűen készíttetnek,

SINGER CO. varrógép-részvénytársaság.

Magyarország legnagyobb és legrégebbi varrógép-üzlete.

Székesfehérvár, Nádor-utca, Töltényi-ház

LEGZEBB ÁRMELEK
HAVRANEK ANTAL
AZ SZOBRAZ ÉS KÖRÉREGŐ TELEPÍTŐ
SZ. FEHÉRVÁR FELSŐ VÁROS
TÉPVÉK IRÁNYBA TELEFON 125

Ha eladni vagy venni-valója van az apróhirdetések közt tegye közzé!

CSODA TROMBITA
ÚJDONSÁGI CSODARÉZTROMBITA!
Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta bármilyen notát játszani. A „CSODARÉZTROMBITA” rendkívül erős, vastag sárgarézből készítve, könnyen fújható, 45 cm. hosszú, szép tartós billentyűkkel ellátva. Ára tokkal, iskolával és egy hasznos ajándékkal CSAK 6 KORONA.
Wagner „Hangszerkirály”
országzerte elismert elsőrendű hangszerárúháza, Budapest, József-körút 15. — Fényképes hangszerajegyzék ingyen. Óvás! Figyelem a pontos címre és házszámra.

EREDETI SINGER VARRÓGÉPEK
Az eredeti Singer-varró- gépek valódi árnyalatú és az eredeti SINGER- varró- gépekkel azonos minőségű és azonos árúak.

ÓVÁS!

ki varrógépet akar vásárolni ne befolyásoltassa magát olyan hirdetések által, melyeknek az a céljuk, hogy SINGER név alatt használnak, vagy régebbi rendszerű gépeket hoznak forgalomba. Inkább az egyetlen adjukt el a közönségnek. Csak oly üzletekben melyek ezen címerével vannak ellátva, szereshetők eredeti SINGER varrógépek.

Singer Co varrógéprezvénytársaságnak Székesfehérvár, Nádor-utca Töltényi-főház.

Nyomtatottaz Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérváron.